

# Oponentský posudek na diplomovou práci Jany Kravcové „Idoly u dětí školního věku“ (Vedoucí práce Doc. PhDr Miloš Kučera CSc.)

Vypracoval: Mgr. David Doubek, PhD

## Charakteristika:

Jedná se o empirickou dotazníkovou studii dětských voleb známých osobností (idolů) zaměřenou na zmapování/ vybudování určité typologie těchto idolů a interpretaci funkcí, které takové idoly mají nebo mohou mít pro vyvíjející se psychiku dětí/pubertáků/adolescentů. Práce přitom navazuje na srovnatelné výzkumy v zahraničí i doma a přímo srovnává výsledky svého aktuálního výzkumu s deset let starým, téměř identicky provedeným výzkumem v diplomové práci Mikšíčkové a jeho Kučerovou reinterpretací.

## Verdikt:

Práci považuji za zdařilou a doporučuji k obhajobě s nejlepším hodnocením.

## Zdůvodnění:

Práce je provedena po obsahové stránce pečlivě a důkladně. Přehledně zpracovává výsledky předchozích studií, provedených v zahraničí a doma a důsledně se je snaží ve formě pojmové stavby zapracovat do vlastního výzkumu. Pokud jde o vlastní typologie idolů, jejich distribuci mezi věkovými skupinami a pohlavími, lze s ní souhlasit (v mezích možností dané práce), danou problematikou jsem se zabýval (z jiného úhlu) a autorčiny analýzy považuji za realistické - zejména postřeh týkající se přejímání dívčích idolů chlapci v období začínající puberty (s 67). odpovídá mým vlastním výzkumným zkušenostem.

## Diskuse a výhrady:

Navzdory celkově kladnému hodnocení mám určité výhrady a náměty k diskusi.

1. Formální a stylistické: Čas od času se autorce stává, že nedokončí větu, někdy chybí větné členy a některé věty jsou díky tomu nesrozumitelné, tu a tam jsou špatně i/y, větší pečlivost by se vyplatila. Určitá větší pečlivost by také slušela vlastnímu formulování a psaní, některé věty zní trochu absurdně. (Např. *Extáze - extrémně emotivně zabarvené prožívání nebo chování, které může být, pod pojmem idolizace, veřejně prezentováno aniž by bylo odsuzováno společností. ...* )
2. Interpretační: Autorka se na jednom místě omlouvá za riziko subjektivity – myslím, že subjektivita tu není problém. Ale některé interpretace a narace doprovázející autorčiny nálezy jsou trochu divoké, respektive se těžko hledá jejich přímá souvislost s daty nebo vůbec s možnostmi, který daný výzkumný design nabízí. (Např. „*Idol na pomezí*“ Milan Baroš s. 90; nevím, jestli je možné říci na základě toho, co je vyzkoumáno, že *chlapci od dívek humor nevyžadují a asi ani neočekávají* – s. 67; pasáž o alkoholu, idolech atd. považuji za vágní s.63).
3. Teoretické: tady nelze mluvit přímo o výhradách, jedná se jen o určité náměty k diskusi.  
- přebytek funkcionalismu: práce počítá s modelem ve kterém idolizace, přimykání se k modelům slouží nějaké homeostatické funkci, vychází z předpokladu, že idoly jsou k dobré a užitečné pro vývoj psychiky, přechod z jednoho vývojového stádia do druhého, že jejich existence je tak nějak dána určitými organickými potřebami subjektu. Stálo by za úvahu

také tento model zpochybnit, nebo poukázat na jeho omezení. Do jisté míry s tím souvisí i také trochu problematický konstrukt, který se (zejména prostřednictvím citované literatury) v práci objevuje – myšlenka imaginárního světa (ve kterém si subjekt odbývá své aféry s idoly) jakožto cvičné střelnice – vlastně velice pochybuji o tom, že na této střelnici lze skutečně, funkčně nacvičit cokoli z milostných, přátelských vztahů nebo schopností k nim.

- zamlčené sociálně (také souvisí s předchozím odstavcem): jedná se o práci psychologickou a tak tu prim hraje psychika, subjekt, jeho potřeby. Ovšem daná problematika má velice silné sociologické a ekonomické souvislosti, které nemusejí nijak vnitřně organicky souviset s psychickými potřebami. Práce na ně tu a tam naráží (přes proměny vkusu, problematiku fanklubů, dobový výskyt a mizení určitých idolů a kategorií idolů), neuvádí je ale do žádných výslovných souvislostí. Málo se teoreticky dozvídáme o konkrétní komunikaci o idolech v určitém věku (peer to peer), o módě, o sociálně ukotveném vkusu.

V Praze 12.5.2008

David Doubek